

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2472/22-S

Název	Základní škola Zvoleněves, okres Kladno
Sídlo	273 25 Zvoleněves 120
E-mail	zszvoleneves@seznam.cz
IČO	75 031 175
Identifikátor	600 044 467
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Petra Folbrechtová
Zřizovatel	obec Zvoleněves
Místo inspekční činnosti	Zvoleněves 120
Inspekční činnost na místě	7. – 9. prosince 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v základní škole a ve školní družině podle školních vzdělávacích programů, jejich naplňování a soulad s právními předpisy a s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny a školní jídelny. V ZŠ se k termínu inspekční činnosti vzdělávalo v devíti třídách 222 žáků prvního až devátého ročníku, čímž je téměř naplněn nejvyšší povolený počet 240

žáků. Dva žáci mají mateřský jazyk odlišný od jazyka vyučovacího. Speciální vzdělávací potřeby (dále „SVP“) byly identifikovány u 40 žáků, dvanáct z nich se vzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu. Podle zápisu v rejstříku škol a školských zařízení může ZŠ poskytovat vzdělání ve dvou oborech: základní škola a základní škola speciální, v tomto oboru ZŠ však vzdělání neposkytuje. Školní družina o dvou odděleních dosáhla počtem 50 účastníků zájmového nejvyššího povoleného počtu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Školu vede pátým rokem ředitelka školy (dále „ředitelka“), která pro výkon své funkce splňuje všechny požadované kvalifikační předpoklady. V souladu s praktickou strukturou řízení vhodně delegovala část svých vedoucích kompetencí na svou zástupkyni, částečně i na vedoucí školní družiny a školní jídelny. Oproti nevhodnému stavu zjištěnému v oblasti vedení školy při předchozí inspekční činnosti se řídicí činnosti více dělí, přetrvává však kumulace funkcí vedení školy a specializovaných pozic koordinátorek environmentální výchovy a školních vzdělávacích programů. Rizikem pro kvalitu poradenských služeb je zejména další souběh funkcí ve vedení školy a ve školním poradenském pracovišti, neboť ředitelka zastává pozici výchovné poradkyně, zástupkyně školní metodičky prevence. Ani ředitelka, ani její zástupkyně pro žádnou ze svých specializovaných pozic nesplňují příslušné kvalifikační předpoklady.

Ředitelka školu řídí podle koncepce, kterou realisticky upravuje na základě získaných zkušeností a probíhajících změn. Při dosahování některých koncepčních záměrů se potýká s nežádoucími okolnostmi, zejména ve vývoji materiálních a personálních podmínek školy. Nepříznivý vývoj věkového složení a kvalifikace učitelského sboru byl i jednou z příčin ochuzení školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, kde disponibilní časová dotace ze zrušených volitelných vyučovacích předmětů byla využita na posílení předmětů profilových. Koncepce školy ani personální podmínky nevyhovují pro realizaci oboru vzdělání základní škola speciální. Pominuly důvody jeho zapsání za účelem integrace několika žáků a výhledově se s jeho uskutečňováním nepočítá.

Základní vzdělávání zajišťuje třináct učitelů, z nichž pět nemá potřebnou odbornou kvalifikaci, polovině učitelů druhého stupně chybí vhodná oborová specializace. Toto riziko přetrvávající od předešlé inspekční činnosti se částečně projevilo v kvalitě hospitované výuky. Obě vychovatelky školní družiny a všech šest asistentů pedagoga příslušnou odbornou kvalifikací disponují. Pedagogickému sboru školy vhodně pomáhá školní asistentka.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je nastaveno účelně a realizuje se v dostatečné intenzitě. Zlepšení však vyžaduje vzájemná profesní podpora učitelů. Ve škole nepůsobí metodické orgány, což se negativně projevuje v didaktické úrovni výuky.

Od předešlé inspekční činnosti se zlepšil kontrolní systém. Škola pokročila v digitalizaci řízení vzdělávacích činností, všichni žáci disponují účtem ve výukové aplikaci, informovanosti zákonných zástupců slouží elektronická žákovská knížka.

Škola účelně spolupracuje se zřizovatelem na postupných rekonstrukcích školní budovy, která ale i po již provedených adaptacích působí dosti zchátralým dojmem. Učebny jsou vybaveny převážně starým školním nábytkem, který neumožňuje výškovou nastavitelnost, což nepříspěvá ke správnému fyziologickému vývoji žáků prvního stupně. Chudá výzdoba školních prostor zastaralými výukovými vizuály a nevalná úroveň prezentace výtvarných prací žáků nevytváří podnětné vzdělávací prostředí. Žákům dobře slouží školní cvičná

kuchyně, přiměřeně veliká tělocvična a učebna informatiky. V oblasti počítačových technologií a vizualizační techniky v jednotlivých učebnách se materiální podmínky od předešlé inspekční činnosti zlepšily a škola dosáhla v tomto ohledu dostatečné úrovně. V příznivém počasí využívají žáci rozlehlou, pěkně udržovanou školní zahradu. Kvalitní vnitřní zázemí je vytvořeno pro školní družinu, která má pro obě oddělení k dispozici vlastní herny.

Bezpečnost a ochrana zdraví žáků je dobře zajištěna, dohled nad nimi je stanoven účelně a v průběhu inspekční činnosti byl řádně vykonáván, úrazovost žáků je nízká a má klesající tendenci.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Všechny hospitované vyučovací hodiny byly připravené. V hodinách panovala vstřícná a klidná atmosféra, žáci byli spontánně ukázněni, někteří však pasivní; ve zvolených vyučovacích formách s dominancí frontální výuky a převažující činností učitele se žáci aktivizovali pouze při samostatné práci. Práce ve skupinách nebo ve dvojicích byla zařazována ojediněle, často se zadáním, které vedlo k samostatnému plnění úkolů. Díky tomu žáci téměř neměli příležitost diskutovat postupy řešení, konfrontovat výsledky své práce a dosahovat výsledků účelným rozdělením práce v týmu; výjimkou byly dvě hodiny ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Na prvním stupni učitelky v hodinách vhodně zařazovaly relaxační aktivity. Zlepšení vyžadují závěry hodin, které jen zřídka obsahovaly zhodnocení se zpětnou vazbou využitelnou k dalšímu učení.

Obsah většiny hodin se soustředil na prezentaci klíčových informací a osvojování základních dovedností, podnětů ke kritickému myšlení se žákům dostávalo jen málo, zejména na druhém stupni. Téměř chyběla výuka náročnějších témat vedoucích k zaujetí informovaných a strukturovaných postojů; výjimkou byly pouze některé hodiny ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Žáci pracovali převážně pouze s učebnicemi a pracovními sešity, ve většině hodin chyběla práce s autentickými texty nebo jinými zdroji informací. Informační a prezentační techniku využívali převážně učitelé. Na prvním stupni bylo její využití efektivní, neboť učitelé volili vhodné výukové programy, jimiž žáky částečně aktivizovali. Na druhém stupni je prostor pro efektivnější využití prezentační techniky, než je pouhé dílčí zvýšení názornosti nebo lepší organizace frontálně vedených činností.

Zlepšení vyžaduje také diferenciaci výuky. U žáků se SVP se omezovala převážně na podporu asistentů pedagoga. Ve třídách, kde asistenti nepůsobí, se podpora učitelů realizovala jen jako příležitostná pomoc a v poskytování dostateku času na zápisky učiva i plnění úkolů. Zlepšení vyžaduje zejména diferenciaci ve vztahu k nadanějším žákům, kterým učitelé téměř neposkytovali podněty směřující ke zvýšení jejich motivace nebo k rozšíření či prohloubení probírané látky.

Hodiny českého jazyka na prvním stupni byly efektivní pro zvládnutí základních jazykových dovedností všemi žáky. Učitelky využívaly vhodný didaktický materiál. Ve výuce pátého ročníku byla zdařile rozvíjena i slovní zásoba a čtenářská gramotnost. Pozitivem hodin na druhém stupni bylo především účelné střídání různých typů úloh.

Úroveň výuky matematiky na prvním a druhém stupni byla kolísavá v závislosti na didaktických dovednostech jednotlivých učitelů. Metodicky správné postupy vedoucí žáky k pochopení podstaty elementárních matematických vztahů i jejich příhodné aplikace do oblasti finanční gramotnosti, kontrastovaly s méně vhodnými metodami výuky násobilky

založenými na pamětním učení bez potřebné názorné opory. Nevhodný metodický přístup, který nevedl žáky ke správnému chápání matematické podstaty fyzikálních vztahů, byl uplatněn i ve výuce fyziky. Příležitost ke zlepšení v této oblasti spočívá rovněž ve zkvalitnění práce s chybou a větším zapojení žáků do této reflexe.

Zdařilá výuka anglického jazyka, která rovnoměrně rozvíjela všechny potřebné produktivní i receptivní jazykové dovednosti, kontrastovala s málo efektivní výukou ruského jazyka. Hodiny tohoto druhého cizího jazyka byly neúčelně vedeny převážně česky, převládala aktivita učitelky a řada žáků byla pasivní. Vzdělávací cíl výuky byl zaměřen jen na vysvětlování významu ruské slovní zásoby bez osvojování komunikační funkce jazyka.

Podnětná zadání v hodinách výtvarné výchovy dávala žákům dostatečný prostor pro uplatnění kreativity a byla vhodně spjata s praxí a aktuálním obdobím roku. Pozitivem bylo vzájemné vyhodnocení práce žáky. Motivaci žáků se rovněž podařilo stimulovat při metodicky správně nastavené výuce tělesné výchovy.

Hospitované zájmové vzdělávání účelně směřovalo ke kvalitní relaxaci po vyučování v útulném prostředí školní družiny. Účastníci využívali atraktivní nabídky herního materiálu, vstřícně komunikovali ve spontánně vytvářených skupinách a posilovali své pozitivní sociální vztahy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zákonní zástupci žáků jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni zejména prostřednictvím elektronických žákovských knížek, při individuálních konzultacích a třídních schůzkách. Vedení ZŠ sleduje a projednává výsledky vzdělávání žáků v pedagogické radě. Shromažďuje zejména informace od vyučujících a třídních učitelů, z hospitací, z výstupů vlastní přímé pedagogické činnosti.

Stejně vyhodnocuje škola i vzdělávací výsledky žáků s individuálním vzdělávacím plánem; tento způsob hodnocení jejich výsledků vzdělávání je však nedostatečný, chybí potřebná analýza vzdělávacího pokroku těchto žáků, vyhodnocení účelnosti komplexu poskytovaných podpůrných opatření, zejména podpory asistenta pedagoga, a vhodné nastavení individualizace vzdělávání v následujícím období. Obdobně slabá je i práce s výsledky a nastavování diferenciací vzdělávání u ostatních žáků se SVP. Naopak efektivní je podpora poskytovaná v předmětu speciálně pedagogické péče.

Ve školním roce 2021/2022 s vyznamenáním prospělo pouze 6 % žáků, neprospěl jen jeden žák prvního ročníku, jehož neprospěch je v přímé souvislosti se slabým sociálním zázemím. Při přechodu žáků z prvního na druhý stupeň ZŠ došlo k zhoršení prospěchu jednotlivců v českém jazyce, matematice a přírodopisu, výrazně horší prospěch mělo více žáků šestého ročníku zejména ve fyzice. Další zhoršení prospěchu bylo zaznamenáno u většiny žáků v sedmém ročníku ve všech předmětech s výjimkou výchovných a tento trend se prohlubuje až do konce školní docházky.

Vedení školy přijímá jen dílčí opatření ke zlepšení vzdělávacích výsledků žáků. Vhodně organizuje doučování financované z nenárokových zdrojů pro žáky ohrožené školním neúspěchem, a efektivně tím eliminuje negativní důsledky období distanční výuky v minulých školních letech. Pozitivem je zapojení do srovnání výsledků žáků se širším vzorkem v externích testováních. Ze získaných dat však nejsou systematicky vyvozovány závěry a přijímána navazující opatření. Pozitivním náznakem potřebného zlepšení je zavedení svodky klíčových údajů k jednotlivým třídám (tzv. třídní portfolio) a společného projednávání výsledků vzdělávání se žáky i jejich zákonnými zástupci.

Přestože škola zavedla systematickou přípravu na jednotné přijímací zkoušky na střední školy, klesající úroveň vzdělávací výkonnosti ve všeobecně vzdělávacích předmětech a s tím spojený pokles studijní motivace ovlivňuje i volbu další vzdělávací dráhy žáků devátých ročníků. Ti ve školním roce 2021/2022 měli mimořádně nízký zájem o teoreticky zaměřené obory středního vzdělání. Pozitivem je, že ve středním vzdělávání pokračují všichni žáci. Žádný absolvent školy se nevzdělává na gymnáziu, v umístění absolventů převažují střední odborné školy; jeden absolvent pokračuje na obchodní akademii, jeden na technickém lyceu, celkově se v oborech středního vzdělání s maturitní zkouškou vzdělává čtrnáct absolventů, zbylých osm v oborech s výučním listem. Úspěšnost svých absolventů v navazujícím vzdělávání škola již systematicky nezjišťuje.

Ačkoliv je vzhledem k volbě další vzdělávací dráhy řady absolventů důležitá kvalitní výuka technických prací, nepodařilo se škole zprovoznit dílnu, na jejíž nefunkčnost bylo poukázáno již při předchozí inspekční činnosti.

Neakademickému zaměření školy odpovídá i skladba soutěží, kterých se žáci školy účastní, dominují akce navazující svým obsahem na výchovné předměty. Environmentální výchovu vhodně doplňuje účast školy v projektu Recyklohraní, výchovu ke zdraví posiluje i účast v projektu „Ovoce do škol“.

Škola je úspěšná v budování vstřícného vztahu žáků ke škole, což má pozitivní dopady na školní klima. Demokratické diskusi se žáci učí pravidelnou činností školního parlamentu a efektivně tím posilují svou kompetenci osobnostní a sociální. Autentičnosti vzájemných vztahů mezi žáky a učiteli pomáhají i akce založené na hravém principu výměny sociálních rolí.

Systém akcí primární specifické i nespécifické prevence je nastaven dobře, škola spolupracuje s řadou osvědčených subjektů, které v této oblasti přinášejí žákům cenné podněty. Velký potenciál intenzivního preventivního působení skýtá účast v experimentálním projektu spolupráce s vězeňstvím. Chybějící systematické mapování klimatu tříd částečně nahrazuje zapojení školy do programu „Nenech to být“.

Účinnost systému prevence dokládá i prospěch žáků z chování a skladba výchovných opatření. Ve školním roce 2021/2022 měl jen jeden žák sníženou známku z chování, sedm žáků důtku ředitelky školy. Ojedinelá závažnější porušení školního řádu jsou řešena současně ve výchovné komisi, v případě potřeby ve spolupráci s příslušnými orgány veřejné moci. S výjimkou nedovoleného užívání mobilního telefonu ve výuce a následnou manipulací s fotografiemi na sociálních sítích nebo o hrubého jednání se spolužáky byla většina výchovných opatření uložena jen za drobná porušení školního řádu. Důtky a napomenutí jsou ve srovnatelném počtu s udělovanými pochvalami.

Škola věnuje náležitou pozornost zapojení do života obce a regionu. Žáci se účastní vhodných akcí pořádaných obcí, na řadu reprezentativních událostí školního života škola zve nejenom zákonné zástupce žáků, ale i širší veřejnost. Sociální znevýhodnění některých žáků jsou vhodně kompenzována účastí v projektu „Obědy do škol“. Sociálně ochrannou funkci dobře plní školní družina, její činnost přispívá k posilování dobrých vztahů v žákovských kolektivech. Zájmové vzdělávání vhodně doplňuje nabídka zájmových kroužků.

Závěry

Vývoj školy

- Školu vede nová ředitelka školy, která vhodně delegovala některé řídicí kompetence na svou zástupkyni.
- Část nedostatků zjištěných při předchozí inspekční činnosti přetrvává: Nevhodná kumulace funkcí členů vedení školy a školního poradenského pracoviště, vysoký podíl učitelů bez potřebné odborné kvalifikace nebo vhodné oborové specializace, školní dílna mimo provoz.

Silné stránky

- Škola vhodnými akcemi podporuje pozitivní vztah žáků ke škole, atmosféra vzájemného respektu posiluje účinnost prevence rizikového chování žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Žádný z pedagogických pracovníků neabsolvoval žádné studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů.
- Vzájemná profesní podpora učitelů je nízká, ve škole nepracují metodické orgány.
- Výuka je vedena převážně frontálním způsobem, učitelé málo využívají metody a formy podporující kritické myšlení a málo diferencují výuku zejména ve vztahu k žákům nadaným.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zintenzivnit činnost školního poradenského pracoviště v oblasti plánování a vyhodnocování podpůrných opatření, usilovat o odborně kvalifikované poskytování všech poradenských služeb.
- Nově koncipovat a zvýšit podnětnost výzdoby školních prostor.
- Vyhledávat a motivovat nadané žáky, více rozvíjet jejich předpoklady ve výuce, pestřejší nabídkou účasti v soutěžích a při kariérovém poradenství.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy Zvoleněves, okres Kladno z 27. září 2002 včetně příloh č. 1 a 2, ve znění pozdějších dodatků č. 1 až 3
2. Dokumentace vedení školy: Organizační řád, čj. 56-1/2015, účinnost od 1. září 2017; Soubor výsledků externí evaluace v projektu „Eduzměna“, školní rok 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti;
3. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, stav k termínu inspekční činnosti: Osobní spisy, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2022/2023; přehled absolvovaných studií ve školním roce 2021/2022
4. Školní a vnitřní řády: Školní řád ZŠ ve znění dvou pozdějších dodatků, čj. 133- 2/2018ZSZVO, účinnost od 7. září 2020; vnitřní řád školní družiny, čj. 19/2016, účinnost od 23. února 2016
5. Rozvrh vyučovacích hodin, stav k termínu inspekční činnosti
6. Třídní knihy ZŠ a školní družiny, školní rok 2022/2023, stav k termínu inspekční činnosti
7. Školní matrika ZŠ a školní družiny, stav k termínu inspekční činnosti
8. Školní vzdělávací programy: pro základní vzdělávání, čj. 138/2022, účinnost od 1. září 2022; pro zájmové vzdělávání, čj. 18/2016, účinnost od 23. února 2016
9. Záznamy z pedagogických rad, školní rok 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
10. Dokumentace školního poradenského pracoviště, účinná ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti: Preventivní program školy; doporučení podpůrných opatření účinná ve školním roce 2022/2023; individuální vzdělávací plány; zápisy z jednání výchovných komisí
11. Dokumentace bezpečnosti a ochrany zdraví: Rozpis dohledů nad žáky; kniha úrazů, stav k termínu inspekční činnosti; provozní řády odborných učeben
12. Účetní a hospodářská dokumentace, rok 2021 a stav ke 30. listopadu 2022
13. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2021/2022, z 30. září 2022
14. Webové stránky školy <https://www.zszvoleneves.cz/>, stav k termínu inspekční činnosti
15. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-243/16-S, ze 4. března 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

PhDr. Filip Dostál, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

.....

Mgr. Iveta Horáčková, školní inspektorka

.....

Ing. Marcela Orthoberová, kontrolní
pracovnice

.....

Mgr. Jana Moulisová, školní inspektorka

.....

Mgr. Jitka Štíhová, přizvaná osoba,
odborník na základní a zájmové vzdělávání

.....

V Praze 6. ledna 2023